

Commissie
van Toezicht
Ruiselede

JAARVERSLAG 2022
COMMISSIE VAN TOEZICHT
BIJ DE GEVANGENIS TE RUISELEDE

Inhoud

1. De Commissie van Toezicht	1
1.1. Samenstelling.....	1
1.2. Werking.....	2
1.3. Behandeling van verzoeken van gedetineerden	3
2. De penitentiaire inrichting	4
3. Het toezicht	6
3.1. Belangrijkste thema's die werden opgemerkt door de CvT.....	6
Voeding	6
Steunfonds en kantine.....	6
Arbeid tijdens de detentie.....	6
Infrastructurele omstandigheden	8
Administratieve werking; Personeel.....	9
Testprocedure drugs- en middelengebruik.....	9
Interacties, bejegening, overleg met de gedetineerden.....	9
Goede praktijken binnen het PLC Ruislede:	10
3.2. Transversaal thema van het jaar 2022 : overbevolking.....	11
4. Het beklagrecht.....	13
5. De belangrijkste besluiten en aanbevelingen van de CvT voor het jaar 2022	15
5.1. De belangrijkste lokale problematieken die de CvT vaststelt in het PLC zijn:.....	15
6. Belangrijkste uitdagingen van de CvT en belangrijkste werkdomeinen voor het jaar 2023	17

1. De Commissie van Toezicht

De Commissie van Toezicht (hierna: CvT) van Ruislede werd opgestart op 1 september 2019. Bij het in werking treden van de nieuwe regeling inzake het toezicht op de gevangenen, opteerde de Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen (hierna: CTRG) ervoor een afzonderlijke CvT in te stellen voor het Penitentiair Landbouwcentrum (hierna: PLC) te Ruislede. Voordien was er géén zelfstandig CvT in Ruislede, en werd het PLC Ruislede opgevolgd door de CvT van de penitentiaire instelling van Brugge.

1.1. Samenstelling

Op 31/12/2022 bestaat de CvT-Ruislede uit 11 leden:

Maxim Bouckaert: Commissielid (aanstelling 20/01/2022)

Bram Casier: Commissielid (aanstelling 15/12/2022)

Christian Demuynck: Commissielid – Arts CvT (aanstelling 25/03/2021)

Christophe Markey: Commissielid (aanstelling 19/08/2021)

Vincent Pauwels: Commissielid (aanstelling 25/03/2021)

Godelieve Rohaert: Commissielid (aanstelling 17/11/2022-)

Brigitte Smessaert: Commissielid (aanstelling 20/08/2020)

Luc Troffaes: Commissielid (aanstelling 15/09/2022)

Hendrik Van Damme: Commissielid (aanstelling 19/08/2021) - Voorzitter (aanstelling 10/01/2022)

Willem Van Parys: Commissielid (aanstelling 22/11/2019)

Michèle Van Parys: Commissielid (aanstelling 22/11/2019) – Secretaris (aanstelling 16/01/2020)

Uittredende leden:

Raphaël Cooman: Commissielid + lid KC (aanstelling 19/08/2021- overplaatsing detentiehuis Kortrijk 01/09/2022)

Ann Deven: Commissielid (aanstelling 25/03/2021 – overplaatsing detentiehuis Kortrijk 16/10/2022)

Linsey Quintyn: Commissielid (aanstelling 22/11/2019 – ontslag 01/09/2022)

Lut Vande Velde: Commissielid (aanstelling 22/11/2019 – ontslag 20/10/2022)

De klachtencommissie bestaat op 31/12/2022 uit 2 leden:

Brigitte Smessaert: Voorzitter

Willem Van Parys: Lid

1.2. Werking

De commissie heeft haar maatschappelijk toezicht uitgeoefend op basis van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden als genoemd in de Basiswet van 12 januari 2005.

Gebruikelijk komt de CvT van Ruiselede maandelijks samen op afwisselend de eerste maandag of dinsdag van de maand. Deze vergadering gaat meestal door in het PLC Ruiselede waar de Directie telkens een vergaderruimte met koffie ter beschikking stelt. De agenda voor de vergaderingen wordt in overleg tussen Secretaris en Voorzitter samengesteld. De notulen worden door de Secretaris opgemaakt en in de volgende vergadering besproken en goedgekeurd, waarna deze worden overgemaakt aan de CTRG.

De commissie kwam 11 maal samen: op 10/01-15/02-07/03-12/04-9/05-2/06-01/08-6/09-3/10-8/11-5/12. Tijdens de maand juli werd er niet vergaderd.

De vergaderingen van januari, februari en maart verliepen hybride (online Teams + fysiek in vergaderzaal).

Bij de commissievergadering konden we tevens rekenen op een regelmatige aanwezigheid van Mevrouw Peeters Farah, coördinatrice van de Nederlandstalige CvT's, (3/01-9/05-12/12), ook gedurende de toezichtbezoeken ging ze soms mee op stap.

Het jaarlijks etentje met de commissieleden kon dit jaar tweemaal plaatsvinden. Het voorziene budget voor 2021 was door de Coronapandemie niet besteed, dat werd op donderdag 2/06 goed gemaakt. Op 5/12 herhaalden we een etentje met het budget van 2022.

Eén van de maandelijkse agendapunten is de bespreking van het verslag van de maandcommissaris(sen).

Maandelijks heeft de voorzitter een onderhoud met de directie.

Het verloop van de Klachtencommissie (hierna: KC) wordt, indien relevant, kort toegelicht door de Voorzitter van de KC als maandelijks agendapunt.

De bezoeken gebeuren meestal door één maandcommissaris. Gedurende 2022 werd op 47 dagen een toezichtbezoek gebracht aan het PLC.

De samenwerking tussen de CvT en de Directie verloopt vlot en constructief. Ook het overige personeel toont een open houding en faciliteert de bezoeken tegemoetkomend, en verleent toegang tot alle lokalen. Bij het betreden van het PLC wordt de sleutel van de brievenbus van de CvT aan de maandcommissaris overhandigd, evenals een sleutel/loper die toegang verleent tot alle lokalen van de instelling.

De Directie van het PLC werd op regelmatige basis uitgenodigd om op de maandelijkse vergadering vragen van de CvT-leden te beantwoorden, of specifieke onderwerpen te verduidelijken. Dit ging door op 9/05, met een voordracht over het B-Leave project en een uiteenzetting over het detentieplan (Mevr. Colpaert), op 3/10, werden de plannen van de nieuwbouw gepresenteerd (Dhr. De Vidts), en op 8/11 kwam de nieuwe directeur (Dhr. Leroy) zich voorstellen.

Naast de vergadering was er tevens regelmatig mailverkeer tussen de leden van de commissie onderling.

Om onze werking verder te promoten werd op 15 juni 2022 in de leefzaal van het PLC een info-avond georganiseerd ten behoeve van de gedetineerden. Er was een goede opkomst, die een aandachtig publiek vormde met veel interactie. Er heerst nog steeds verwarring tussen de formele klachten (aan

de KC) en de reguliere grieven (aan de CvT). Enkele items worden verder voorgelegd aan de CTRG, met de bedoeling bestaande wetgeving te beïnvloeden.

De CTRG werkt aan nieuwe functieomschrijvingen voor (onder)voorzitter, secretaris, arts, lid, SPOC-IT¹. De CvT Ruislede diende voorstellen in om de bestaande functieomschrijvingen te vervolledigen.

Vormingen en onderzoek

De voorzitter van de klachtencommissie nam op 23/04 deel aan een vorming- en uitwisselingsmoment beklagrecht.

Alle commissieleden werden door de CTRG uitgenodigd om deel te nemen aan de jaarlijkse Dag van de CvT's op 14 mei 2022. Er waren boeiende gastsprekers, en interessante werkgroepen.

De voorzitter CvT nam regelmatig deel aan het voorzittersoverleg.

De voorzitter nam deel aan de werkgroep ledenbeleid.

De SPOC-IT nam deel aan het overleg omtrent werking Sharepoint. (online-platform voor CvT)

Er werd deelgenomen aan de bevraging omtrent impact op gedetineerden van absentisme onder het gevangenispersoneel van het PLC.

Het tweede deel van het onderzoek (CTRG) naar het Steunfonds werd opgestart, de maandcommissaris nam een 20 –tal interviews af om in kaart te brengen of en hoe gedetineerden waren geïnformeerd over het steunfonds.

De driedelige opleiding Bemiddeling- en Communicatietechnieken, ingericht door de CTRG, werd vervolgd: intervisiewerkgroepen bespreken hun ervaringen en zoeken naar oplossingen bij de problemen die ze ondervinden tijdens bemiddelingen. (6 en 17/12).

Op 10 december vond de eerste infosessie plaats (CTRG) voor nieuwe leden die de commissies vervoegden gedurende het jaar 2022.

1.3. Behandeling van verzoeken van gedetineerden

De contacten met gedetineerden ontstaan voornamelijk tijdens de wekelijkse on-site bezoeken van de maandcommissarissen (sectieruimtes, ontspanningsruimte, eetzaal, keuken, slaapruijtes, doucheruimte, fitness-zaal, werkateliers, open ruimte voor wandeling, landbouwbedrijf) door spontane initiatieven, hetzij van de maandcommissaris(sen) zelf hetzij van de gedetineerden. Er wordt zowel proactief als reactief gewerkt. Tijdens onze voorbije werking zijn we erin geslaagd om bekendheid te verwerven onder de gedetineerden, en worden dan ook regelmatig aangeklampt voor een praatje. Op die manier wordt de sfeer in het PLC opgesnoven en kunnen we eventuele spanningen detecteren. De gedetineerden waarderen onze tussenkomsten ten zeerste. Men stelt vertrouwen in ons optreden. Vertrouwelijke gesprekken kunnen, indien gewenst, doorgaan in een daarvoor geschikt gesprekslokaal. De bezoeken gebeuren meestal door één commissielid.

Het PLC beschikt over één brievenbus waar de gedetineerden een bericht kunnen achterlaten. Na interventie van de CvT is de locatie van de brievenbus gewijzigd naar een plaats zonder cameratoezicht, opnieuw in een ruimte waar meerdere malen per dag doorgang is van gedetineerden en dus zeer toegankelijk. Tijdens het bezoek van de maandcommissaris wordt deze geleidigd.

¹ SPOC-IT: Single Point Of Contact IT

Het aantal schriftelijke contacten (via de lokale brievenbus) is toegenomen. De thema's/verzoeken die tijdens die contacten met gedetineerden aangekaart worden, worden opgenomen in het maandrapport van de maandcommissaris(sen). Dit rapport wordt besproken tijdens de eerstkomende maandvergadering. Naargelang de dringendheid van de oproep neemt de maandcommissaris initiatief, hetzij om bepaalde thema's verder te onderzoeken, hetzij om de thema's/verzoeken ter bemiddeling aan te kaarten bij de Directie.

Ingeval een thema/verzoek de bevoegdheid van de CvT overschrijdt, wordt er contact opgenomen met de dagelijkse leiding van de CTRG met vraag voor advies.

Het online-platform Sharepoint betekent een verbetering voor de onderlinge communicatie en dit in regel met privacywetgeving. Grieven kunnen er overzichtelijk opgelijst worden en de vooruitgang van de behandeling ervan geraadpleegd. Een SPOC is aangesteld, waar de commissieleden met hun vragen betreffende Sharepoint terecht kunnen.

Alle aangekaarte thema's/verzoeken worden zo goed als kan opgenomen in een maandverslag, die door de maandcommissaris wordt opgesteld en op Sharepoint is in te zien.

2. De penitentiaire inrichting

In vergelijking met vorig jaar zijn er weinig noemenswaardige wijzigingen te melden met betrekking tot de penitentiaire instelling van Ruiselede zelf en blijft deze informatie op heden actueel.

Het PLC Ruiselede is een open inrichting uitsluitend voor mannen. Er verblijven langgestraften die niet vluchtgevaarlijk zijn, in groepsverband functioneren en arbeid verrichten in het landbouwcentrum, in de aanwezige werkplaatsen of in de huishoudelijke diensten. Gedetineerden komen in deze instelling terecht via eigen aanvraag en na screening door de Directie vanuit een andere gesloten instelling. Normaliter verblijven ook een 4-tal gedetineerden op de site in het regime van beperkte detentie.

De basisprincipes om als gedetineerde toegelaten te worden en te kunnen functioneren in het open regime van het PLC zijn ongewijzigd: verplichte tewerkstelling, medicatie- en drugsvrij leven, leven in een gemeenschap gekoppeld aan specifieke afspraken, stabiele contacten met het netwerk rondom de gedetineerde en nultolerantie inzake agressie.

Het B-Leave traject, gericht naar ex-druggebruikers, blijft aanwezig als hulpverlenend project.

Het pre-therapeutisch aanbod vanuit FIDES (UITWEG) voor seksuele delinquenten werd niet langer aangeboden. Alsnog is hiervoor geen alternatief ontwikkeld. De directie formuleert de ambitie om dit terug op te starten, met de realisatie van de nieuwbouw in het vooruitzicht waar mogelijks zou kunnen gewerkt worden met een in dit opzicht specifiek samengestelde leefgroep van gedetineerden.

Er is verder een aanbod van verschillende projecten door diverse partners (vb. beroepsopleidingen door VDAB, activiteiten VLOT-team², ed.) in het kader van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden van de Vlaamse Gemeenschap. Voor gedetailleerde informatie hieromtrent willen we verwijzen naar het jaarverslag vanuit deze dienstverlening.

² VLOT-team: Vlaams Overleg team: Het VLOT is het team van de Vlaamse Gemeenschap dat een aanbod in het PLC uitwerkt op het vlak van welzijn, herstel, gezondheid, onderwijs, tewerkstelling, cultuur en sport.

Via de Directie vernemen we een structureel tekort aan penitentiaire beambten. Er zijn immers geen vervangingen voor personeelsleden die langdurig ziek zijn en collega's die verlof opnemen voorafgaand aan het pensioen. Penitentiair beambten komen hoofdzakelijk via het systeem van mutatie in het PLC terecht wat ervoor zorgt dat de gemiddelde leeftijd van deze personeelsleden aanzienlijk hoger ligt dan in andere instellingen, wat op zich ook bepaalde gevoeligheden met zich meebrengt.

Ook dit jaar blijven dezelfde opmerkingen aanwezig met betrekking tot de sterk verouderde accommodatie van het PLC zelf dat uiteraard op zijn limieten botst. We spreken hier onder meer over het gebrek aan privéruimte voor de gedetineerden (cfr. problematiek chambrettes) en het gebrek aan (stille) ruimtes.

Enkele cijfers voor 2022:

Maximumcapaciteit:

60 gedetineerden + 4 beperkte detentie.

Aantal ontsnappingen:

3 waarvan 1 uitbraak (met gebruik van braak) en 2 ontvluchtingen door gedetineerden die gebruik maken van de vrijheid geboden in het half open regime van het PLC.

Suicide: 0

Nationale stakingsdagen: 24. 24 dagen in 2022 waarop medewerkers actief deelnamen aan syndicale acties.

Herplaatsing naar gesloten instelling, met onderscheid als straf of vrijwillig: 31.

In totaal vertrokken 31 gedetineerden naar een gesloten inrichting. Dit ruime aantal dient gerelativeerd en zijn niet alle te zien als mislukte verblijven. 5 kwamen terug naar het PLC, een aantal vertrok in beperkte detentie, een aantal vertrok naar een inrichting in de streek van afkomst, een aantal vertrok omwille van medische redenen voor behandeling of ingreep.

Aantal personeelsleden:

In FTE en maximaal mogelijks kader uitgedrukt:

40 FTE bewakingspersoneel, 6.5 FTE administratief personeel, 2 FTE directie, 4 FTE PSD.

In personen uitgedrukt:

7 personeelsleden in de administratie, 2 directie, 4 PSD, bewakingspersoneel onderbezet 38.9 FTE met de 3 medewerkers toegewezen vanuit het personeel van PI Ieper, inclus.

3. Het toezicht

3.1. Belangrijkste thema's die werden opgemerkt door de CvT

Voeding

Niettegenstaande de krappe budgettaire ruimte om te voorzien in voeding, slaagt de keukenploeg van het PLC erin om gevarieerde middagmalen klaar te maken, lekker en geapprecieerd en in voldoende hoeveelheden. Het team dat verantwoordelijkheid draagt voor de keuken slaagt er eveneens in om de vraag naar halal maaltijden, gescheiden van de andere maaltijden, adequaat te beantwoorden. Zeker na de aanstelling van een nieuwe kok in de loop van het jaar, is er algemene tevredenheid omtrent de maaltijden.

De opmerkingen die ons bereiken betreffen het feit dat de strikte scheiding tussen beide soorten maaltijden: gewone maaltijden- varkensvrij, niet steeds volledig wordt gerealiseerd. In de zomer waren er ook opmerkingen omtrent de bedenkelijke kwaliteit van de oude aardappelen die men nog aanwendde voor het middagmaal.

Blijkt wel dat de variatie voor de gedetineerden die varkensvrij wensen te eten (toch ongeveer 1/3 van de populatie) inzake toespijs, vlees zeer beperkt is.

Een algemene klacht die doorheen het jaar verschillende malen de kop opstak en aan de maandcommissaris werd gemeld, betreft het zeer beperkt aanbod van vers fruit. Driemaal per week wordt een dessert aangeboden, waarvan slechts 1 x een stuk fruit. De aankoop van fruit via de kantine is erg/te duur. Deze vraag werd verscheidene malen te berde gebracht bij de directie, die verwijst naar de geringe financiële ruimte en het feit dat op het domein een fruitboomgaard werd aangeplant, die echter nog niet tot volledig wasdom en vruchtproductie is gekomen.

Steunfonds en kantine.

De kantinewerking in het PLC is erg uitgebreid: van alles kan in ruime mate worden besteld. De prijssetting is aan de dure kant, gedetineerden klagen over de prijshoogte en stellen dit tegenover de povere verloning per uur voor de door hen geleverde arbeid. De prijshoogte wordt mede bepaald door de marge die bovenop de inkoopprijs door het PLC wordt genomen en door het feit dat voor bepaalde zaken een zeer geringe vraag is wat bij toelevering de aankoopprijs de hoogte injaagt.

Er worden kleine frigo's te huur aangeboden tegen een huurprijs van meer dan 4 € per 14 dagen, waar bijvoorbeeld uurlonen van om en bij de 1 € worden gehanteerd.

Zoals in alle gevangenissen is er in het PLC een steunfonds. Er wordt uitgekeken naar het resultaat van het transversaal onderzoek door CTRG dat in de loop van 2022 werd gevoerd en de eventuele vervolgccontrole en gevolgtrekkingen hierop. De CvT wenst meer inzicht te krijgen in de praktijk en gehanteerde modaliteiten bij de werking van het steunfonds in het PLC Ruislede en hoopt dat het algemeen gevoerde onderzoek leidt tot concreet inzicht, meer transparantie en een structurele controle. Het steunfonds valt immers buiten het reguliere budget van justitie maar is wel belangrijk voor het leven van de gedetineerden en behelst toch een aanzienlijk jaarbedrag.

Arbeid tijdens de detentie

Arbeid tijdens de detentie is een onmisbaar en waardevol element om detentie draagbaar te maken en om terugkeer in de samenleving te bevorderen. In het PLC wordt ingezet op arbeid en op maximale activering van de aanwezige gedetineerden.

Het werk op de boerderij en bij de dieren, in de verschillende werkplaatsen en binnen de inrichting als fatik³ verschaft aan ieder maximaal de mogelijkheid tot werken en deelname aan zinvolle activiteit. De gedetineerden realiseren via hun dagelijkse arbeid eveneens een beperkt inkomen.

Als CvT menen we dat maximaal moet worden ingezet om permanent een ruim en voldoende mate van werkaanbod te hebben in de inrichting opdat niemand zonder arbeid zou kunnen vallen. We vernemen en constateren dat dit niet steeds het geval is. Tijdens de zomerperiode wordt vanwege Cellmade⁴ weinig tot geen werk aangeleverd. Op de boerderij zijn vaak minder mensen aan het werk dan mogelijk, soms door te weinig personele aanwezigheid van beampten, soms krijgen maar een beperkt aantal gedetineerden de kans om aan de slag te gaan op de boerderij. Bij weekbezoeken overdag wordt opgemerkt dat nog een flink aantal gedetineerden vertoeven en de tijd wat passeren, in de TV ruimtes en op sectie.

Een ander opvallend element bij het aspect arbeid tijdens detentie, is een zekere nalatigheid of gelatenheid inzake preventie, in het bijzonder m.b.t. het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen (hierna: PBM) in de werkplaats "paletten". Zelden, wellicht nooit, wordt er door de gedetineerden gehoorbescherming gedragen, noch een stofbril. Het lijkt ons dat de beampten niet sterk doorduwen om dit in de praktijk correct te laten verlopen. Weliswaar hangen overal pictogrammen met visuele aanduiding dat het dragen van PBM's tijdens de arbeid verplicht is. Men werkt daar eveneens met nagelpistolen, een werktuig waar geen nonchalance bij gepermitterd is.

Een punt waar vooruitgang kan worden vastgesteld is de werkkledij. Het was in het voorbije jaar een vaak gehoorde grief dat het werk diende te gebeuren in versleten T shirts. Tegen het einde van het voorbije jaar werd daaraan verholpen door een in het magazijn liggende stock aan T shirts, ook effectief ter beschikking te stellen en in roulatie te brengen. Het tekort aan gevangenisbroeken dat ons werd gesignaleerd via gedetineerden, werd eveneens verholpen via een voorraad die werd bekomen vanuit de PI Beveren. Toch blijft kledij een aandachtspunt waarvoor het mogelijk goed zou zijn om diepgaander navraag te verrichten.

Tenslotte werd de vinger gelegd op enkele administratieve problemen bij de verwerking van de gepresteerde uren arbeid. Het bleek dat de registratie van het aantal uren deelname aan het B-Leave programma, zeer verschillend werd genoteerd en maandelijks vergoed (aan 0.7 € per uur) niettegenstaande de gedetineerden vervat in het programma, op gelijke mate aan B-Leave deelnemen. Er werden verschillen genoteerd gaande van 24 uren tot 37 uren deelname tijdens een bepaalde maand. Dit zou worden aangepakt via een gewijzigde manier van registratie die een correcte notitie en uitbetaling zou moeten garanderen. Verder werd door de gedetineerden bij de CvT geïnformeerd of er zoiets als een stakingsvergoeding voor gedetineerden bestaat, voor het geval dat arbeid bij deelname aan syndicale acties door personeel, wegvalt. Met de toename van het aantal stakingsdagen in het najaar en de groeiende deelname van beampten aan deze acties, is deze vraag relevant gebleken. In 2022 waren er twee dagen waar de werkhuizen door staking stillagen en waar geen stakingsvergoeding werd uitbetaald. Dit werd na een maand rechtgezet.

³ Fatik: Gedetineerde met een ondersteunende functie (betaalde arbeid) voor het gevangenispersoneel. Mogelijke taken van fatiks: helpen bij etensbedeling, onderhoud van de gangen en gemeenschappelijke lokalen, binnendragen van leveringen, organisatie van sportactiviteiten, ..."

⁴ Cellmade: overkoepelende organisatie voor de voorziening van arbeid in de gevangenis

Mede door de onderbezetting in de administratieve dienst, werd gewag gemaakt van fouten in de maandelijkse rekeninguittreksels. Indien gewenst kunnen gedetineerden om de twee weken een uittreksel aanvragen, in elk geval is dit er op het einde van de maand.

Infrastructurele omstandigheden

Wanneer men als bezoeker het PLC nadert en de site betreedt, kan men zeker in de zomerperiode, van het geheel van de inrichting een charmante, aangename indruk krijgen. Van buitenaf mooi ogende gebouwen, verzorgd onderhouden en bebloemd, gelegen in een bosrijke en rurale omgeving.

Echter, het geheel van het gebouwenpark dienstig om voor een 60-tal gedetineerden in detentie te voorzien, is letterlijk niet meer van deze tijd en onaangepast aan de opdracht om in menswaardige omstandigheden zijn functie te vervullen. Een nieuwbouw is gepland, het behoefteplan is opgemaakt en ingediend, de komende jaren zal/zou dit worden gerealiseerd. Iedereen kijkt hiernaar uit zowel de gedetineerden als de directie en andere medewerkers.

Ondertussen wordt verder gewerkt in de gekende omstandigheden, omstandigheden welke reeds in alle voorgaande jaarverslagen werden aangehaald als zijnde volstrekt onvoldoende.

De zaal met 'chambrettes' en vooral de snurkkamer voor 6 personen die het meeste ronken, zijn niet meer van deze tijd. 's Zomers moeilijk of niet af te koelen, het jaar rond 's nachts het welluidend geheel van een 40-tal slapende volwassen mannen. De nieuwe directeur zoekt naar oplossingen in afwachting van de nieuwbouw via herinrichting van de slaapzaal tot een aantal meerpersoonskamers.

De werking, het regime zou in de nieuwbouw in kleinere leefgroepen kunnen worden georganiseerd. Nu verloopt alles steeds in grote groep waarbij iedereen steeds samen verblijft, vertoeft, eet ... altijd en permanent met zijn allen. Het gemis aan eigen ruimte, een stille ruimte, een hobbyruimte, mogelijkheid om alleen te zijn ... worden door de gedetineerden sterk aangevoeld. Chambrettes mogen overdag niet worden betreden, zij dienen enkel als slaapplaats. Privacy is in het PLC een hol begrip. Voldoende persoonlijke leefruimte is nochtans één van de minimumnormen voorzien door het CPT, of het Europees Comité voor de Preventie van Foltering en Onmenselijke of Vernederende Behandeling of Bestrafing voluit.

Op verschillende momenten en toezichtbezoeken, werd een hardnekkige en indringende onaangename geurhinder in de douches waargenomen. Dit hangt blijkbaar samen met bepaalde weersomstandigheden. Dient er alsnog worden gezocht naar een structureel herstel, onderhoud ...?

De sleutels van de persoonlijke lockers passen op diverse lockers. De directie erkent dit probleem dat reeds jarenlang aanwezig is en aanleiding geeft tot discussies onder gedetineerden. Gezien het systeem met 'chambrettes' is de eigen locker de enige plaats waar persoonlijke spullen kunnen opgeborgen worden.

In het sectieboek wordt meermaals gewag gemaakt van problemen met de telefonie, algemeen voor de inrichting en in het bijzonder voor de telefoonfaciliteiten van de gedetineerden. Vernieuwen van de collectieve telefoontoestellen of invoering van Prison Cloud zou welkom zijn.

Ondertussen wordt verder gewerkt in de gegeven omstandigheden. Men roeit verdienstelijk met de riemen die aanwezig zijn om er samen het beste van te maken en deze inspanning moet onze waardering wegdragen.

Administratieve werking; Personeel

De systematische onderbezetting van de administratieve dienst omvattende de boekhouding, personeelsdienst en griffie, zorgde voor klachten en vertragingen in de dagdagelijkse werking en dienstverlening. Verscheidene grieven bereikten de CvT, het ganse jaar door.

Pas naar het einde van het jaar toe kwam de bezetting van de administratie opnieuw op een wat normaal peil, door terugkeer van medewerkers uit ziekteverlof, vervanging van medewerkers die op pensioen gaan, en een extra 'Rosetta'⁵ aanwerving.

Het systeem waarbij op het einde van de loopbaan, jarenlang opgespaarde verlofdagen opgenomen worden, zorgt ervoor dat een geruime tijd niet in vervanging kan/mag worden voorzien voor die functie. Tijdens die lange periode van onderbezetting en lacunes in de omkadering, kon de administratieve dienst een beroep doen op administratieve medewerkers van andere penitentiaire inrichtingen, maar dit is uiteraard niet hetzelfde als de werking van een vertrouwd team, eigen aan de inrichting.

Regelmatig kwamen ook opmerkingen van de kant van de gedetineerden over vertraging in de werking en de geringe beschikbaarheid van de psychosociale dienst, of PSD. Zeker tijdens de corona periode, maar ook erna, kunnen vragen worden gesteld bij de beschikbaarheid van de PSD in geval van thuiswerk en bij de mate waarin deze dienst thuiswerk opneemt in het arbeidsrooster.

De grieven betroffen het laattijdig bezorgen van de rekeninguittreksels aan de gedetineerden en het oplopen van vertraging bij het onderzoek penitentiair verlof. Er werd gewag gemaakt dat documenten niet tijdig klaar waren, waardoor het in orde brengen van het dossier van de vergoeding voor een arbeidsongeval, aansloopte.

Vanuit de penitentiair beambten, of PB 's, werd het personeelstekort en de niet compleet ingevulde personeelsomkadering aangebracht, met consequenties naar het regime. Zo werd aangebracht dat het begeleiden van de boerderijwerkzaamheden, lijdt onder de personeelstekorten. Sinds geruime tijd is er eveneens geen vaste huisarts verbonden aan het PLC wegens afwezigheid door ziekte. De medische dienstverlening verloopt weliswaar goed en afdoende, afgaand op het gering aantal grieven hieromtrent. Toch blijft dit een ontoelaatbare lacune.

Testprocedure drugs- en middelengebruik

Een (voorlopige) positieve drugstest heeft zware gevolgen voor de betrokken gedetineerde. Men riskeert een overplaatsing naar een gesloten inrichting. Een tweede testing eventueel via eigen arts, wordt soms gevraagd en gewenst door de gedetineerde maar dit wordt niet steeds georganiseerd. Wat met invloed van bepaalde medicatie? Tegenexpertises vragen tijd en meestal wordt die niet genomen. Een algemeen uniforme, tegensprekelijke procedure zou onderzocht en ingesteld worden. Volledigheidshalve vermelden we dat een tegenexpertise, op vraag wel kan worden bekomen, evenwel op kosten van de gedetineerde.

Interacties, bejegening, overleg met de gedetineerden

Tijdens het voorbije jaar werd tweemaal een gedetineerdenoverleg georganiseerd. Als CvT vragen wij steeds om als waarnemer het gedetineerdenoverleg te kunnen bijwonen.

⁵ Rosetta: startbaanovereenkomsten voor mensen onder de 26 jaar en op contractuele basis.

Het moet gezegd dat het gedetineerdenoverleg op een actieve en dialogerende wijze plaatsvindt, dat er tijd en ruimte wordt vrijgemaakt om te spreken over de grote en kleine bezorgdheden en vragen die leven onder de gedetineerden.

De frequentie is onvoldoende: tijdens het voorbije jaar werd de wettelijk vooropgestelde frequentie van minimum 4-maal een gedetineerdenoverleg niet gehaald.

De CvT merkt op dat er vaak praktische vragen, bijvoorbeeld omtrent wensen aan bijkomend materiaal, aan de commissieleden wordt gesteld waarvan kan worden aangenomen dat deze ook aan bod komt tijdens het gedetineerdenoverleg. Een afbakening van punten voor het gedetineerdenoverleg en voor de CvT zou hieraan kunnen verhelpen. Een suggestie vanuit de CvT in deze, is het indienen van een lijst met voorgestelde agendapunten voor het gedetineerdenoverleg. De CvT verzamelt hoe dan ook via haar werking en de wekelijkse bezoeken dergelijke vragen, bezorgdheden en opmerkingen.

De interacties tussen gedetineerden en personeel verlopen naar ons aanvoelen, op een respectvolle en open manier. Beambten die van andere gevangenissen naar het PLC muteren, uiten hieromtrent hun verbazing: er is in het PLC weinig of geen agressie, wordt trouwens ook absoluut niet getolereerd. Interacties verlopen direct, spontaan. De omvang van deze inrichting zal hierbij bijdragen: het PLC is een kleine gevangenis. Het is anderzijds toch wel als een bijzonder positief punt aan te halen dat omtrent wijze van omgang een dergelijk open en correcte cultuur tussen medewerkers en gedetineerden en dit in het geheel van de inrichting in al haar componenten, aanwezig is en blijft.

In het voorbije jaar werd, net zoals in 2021, een open contactmoment tussen de voltallige CvT en de groep gedetineerden georganiseerd, met als doelstelling duiding van de opdracht van CvT en KC, wederzijdse kennismaking en mogelijkheid tot interactie. Dit infomoment werd georganiseerd in samenwerking met de verantwoordelijke van het VLOT en enkele leden van het A team, een werkgroep van gedetineerden die instaat voor een intern activiteitenaanbod. De infosessie werd goed bijgewoond: een ruime helft van de gedetineerdengroep was aanwezig en de sessie verliep zeer interactief. We onthouden vooral de opmerking dat de procedure om vanwege de SURB, of Strafvuiveringsrechtbank, de toestemming te krijgen om werk te vinden, om te solliciteren te traag verloopt en maakt dat kansen worden mislopen. Via evaluatie en inbreng van de kant van de gedetineerden en na evaluatie binnen de CVT, werd besloten om voor het organiseren van een infomoment CVT-gedetineerden een jaarlijkse frequentie te handhaven.

Na deze omstandige beschrijving van de het voorbije jaar belangrijkste thema's die aan de orde waren en de werkzaamheden van de CVT bepaalden, geven we hierbij graag afsluitend een opsomming van de volgens de CVT

Goede praktijken binnen het PLC Ruiselede:

- Het B leave project: een krachtig inhoudelijk begeleidend programma van gedetineerden met een verleden met drug- en middelengebruik.
- Het vrij beperkt hanteren van de straf/isolatiecel.
- Het project interne opvang: een opvangteam van medewerkers voorziet actief in collegiale opvang van collega's die geconfronteerd worden in de uitoefening van de functie, met een ingrijpende ervaring van agressie van een gedetineerde.
- De aangeboden maaltijden dragen unaniem de tevredenheid weg van de gedetineerden, zowel naar kwaliteit als naar hoeveelheid, spijs de geringe subsidie per dag en per gedetineerde, die voor de maaltijdzorg beschikbaar wordt gesteld aan de inrichting.

- De CVT kan rekenen op een goede samenwerking met personeel, diensten en directie. Er wordt een ruime bereidwilligheid en openheid ervaren op alle echelons.
- Binnen het PLC wordt voor de gedetineerden een ruim en gevarieerd aanbod aan beroepsopleidingen voorzien.
- Algemeen heerst een toegankelijke en ongedwongen sfeer binnen de inrichting. Het contact tussen de CVT en de gedetineerden komt vlot tot stand, de gedetineerden ervaren een ruime beschikbaarheid van en een geringe afstandelijkheid vanwege de leden van de CVT. Uiteraard werkt de geringe grootte van deze inrichting dit mede in de hand.
- De omgang van de medewerkers tav de gedetineerden kan over het algemeen als vriendelijk, dialogierend, niet hautain, bijna familiaal, direct en correct, worden bestempeld.
- Het concept van de inrichting met de vereiste tot inschakeling in arbeid en reële activering tijdens de detentie, en dit in een open regime, leidt tot goede resultaten naar re-integratie kansen bij terugkeer in de samenleving.
- De boerderij omgeving, het contact met de omgeving, dieren en akkers, de natuur, de seizoenen.. het hebben van ruimte in de letterlijke zin van het woord, is een helend gegeven en vermijdt detentieschade.

3.2. Transversaal thema van het jaar 2022 : overbevolking

Terwijl in een aantal Belgische gevangenissen het thema 'overbevolking' prominent aan de orde is en overbevolking een bijzonder ernstige negatieve impact heeft op het dagelijkse leven van de aanwezige gedetineerden, dienen we als CVT voor het PLC Ruislede vast te stellen dat in de gevangenis van Ruislede helemaal geen sprake is van overbevolking, integendeel.

Wanneer de aanwezigheidscijfers van het voorbije jaar, genoteerd na de weekbezoeken van de maandcommissaris in zijn of haar maandverslag, worden doorgenomen zien we in de eerste helft meestal een aanwezigheid van 55-56 tot maximaal 57 gedetineerden.

Het lijkt ons eveneens dat de aanwezigheidscijfers in de loop van het voorbije jaar 2022 zelfs gestaag licht daalden. Bepaalde weken werd een gevangenispopulatie van 52 gedetineerden genoteerd, de laatste week van het jaar zelfs 49 gedetineerden.

De algemeen toegekende capaciteit van het PLC Ruislede bedroeg in het begin van het jaar 56 gedetineerden, met bijkomend 4 gedetineerden in beperkte detentie. In de loop van het jaar werd door het centrale bestuur de capaciteit voor het PLC ten gevolge van het algemeen probleem van overbevolking in de Belgische gevangenissen, verplicht opgetrokken naar 60 gedetineerden en 4 in beperkte detentie.

We concluderen dus dat de cijfers van het PLC Ruislede, naar bezetting, schommelen tussen de 80 tot 95 % bezetting. Nooit was er een overschrijding van het algemene cijfer van capaciteit.

Een reden van de vastgestelde onderbevolking van het PLC is terug te vinden in de onderbezetting van het ondersteunend personeel van het Justitiehuis die over de nodige expertise beschikt en de overbevraging ervan. De toename van taken binnen het justitiehuis leiden ertoe dat er steeds een tekort aan tijd is om al haar toevertrouwde taken uit te voeren. Het Justitiehuis dat de opvolging doet van de gedetineerden nadat een beslissing werd genomen door de SURB heeft geen onmiddellijke invloed op de al of niet onder- of overbezetting van het aantal gedetineerden in het PLC. Komt daarbij dat het Justitiehuis eveneens instaat voor de aanvullende opdrachten die het gevolg zijn van een gedeelte afwijzing door het SURB van de aanvraag van de gedetineerde.

Ongetwijfeld kan men stellen dat het open regime van de inrichting, de strenge selectieprocedure en specifieke voorwaarden die door de gedetineerde dient te worden onderschreven en waarvan hij zich van zijn engagement bewust moet zijn en die dienen te worden onderschreven door de gedetineerden om te kunnen worden gemuteerd vanuit een gesloten instelling naar het PLC eveneens aan de basis liggen van de lange doorlooptermijn tussen de aanvraag tot toelating tot detentie en/of beperkte detentie (een al of niet eventueel bijkomend onderzoek op vraag van de SURB). Dit alles werkt niet in het voordeel van de gedetineerde weliswaar in het begin gemotiveerd is maar door het uitblijven van een beslissing en de info hieromtrent hierover in het ongewisse blijft en mogelijks afhaakt.

De specifieke voorwaarden die gesteld worden t.a.v. gedetineerden voor detentie in het PLC zijn absoluut: detentie in een strikt drugs- en middelenvrije omgeving, nultolerantie t.a.v. agressie en geweld, kunnen leven in gemeenschap en verplichte deelname aan gevangenisarbeid.

Een aantal gedetineerden die worden geplaatst in het PLC, doorlopen via het B-Leave programma een doorgedreven begeleiding en ondersteuning naar het afraken van hun drugverslaving. Men dient hiervoor gemotiveerd te zijn en te blijven.

Niet alle gedetineerden kunnen eveneens gewoon geraken aan het open regime en het gebrek aan privacy van de inrichting.

Verder is er ook vanuit de inrichting de gerichtheid naar arbeid in het algemeen en de specifieke arbeid binnen een erkend middelgroot landbouwbedrijf, met akker- en veeteelt, in het bijzonder, waar gedetineerden zich dienen in te schrijven in deze benadering. Het werk op de boerderij dient dagelijks te worden verricht.

Het open regime is logisch gekoppeld aan een duidelijk vast te stellen gestrengheid ten aanzien van het schenden van voorwaarden bij verblijf in het PLC, door de aanwezige gedetineerden. Bij gebruik van alcohol of drugs tijdens uitgaansvergunningen en ontsnappingen weet men als gedetineerde dat het gevolg hiervan is, dat men zal getransfereerd worden naar een PI met een gesloten regime.

De CvT kon in de loop van het jaar via het maandelijks volgen van de in- en uitstroom, deze gestrengheid en het consequent reageren door de inrichting, duidelijk constateren. Er kon eveneens worden vastgesteld dat niettegenstaande de open en eerder familiale sfeer die heerst in de inrichting tussen gedetineerden, medewerkers en directie, de gedetineerden zich zeer bewust zijn van deze stok achter de deur en van deze consequent gehanteerde benadering. In een eerder kleine inrichting is een voorval in die zin onmiddellijk bij ieder geweten en gekend.

De zorgvuldige screening van gedetineerden die toegelaten worden hun detentie in Ruiselede door te maken, in combinatie met het consequent en streng hanteren van de afspraken, zal dus, menen we als CvT, maken dat het bezetting van het PLC nooit maximaal is.

Verder zullen allicht ook de aftandse infrastructurele condities in het PLC, bepalend zijn naar de onmogelijkheid om in overbevolking te gaan.

Immers, de gedetineerden verblijven niet in cellen maar hebben een uiterst kleine 'chambrette' ter beschikking.

Dit geeft het voordeel (?) dat zij wel een eigen persoonlijke slaapruijnte ter beschikking hebben, die niet zoals in andere gevangenissen via stapelbedden of via grondslapers, dient gedeeld te worden met 1 of meer gevangenen.

In deze 'chambrettes' is het gewoon praktisch onmogelijk om meer dan één gedetineerden in onder te brengen, zoals elders zeker in arresthuizen, gebeurt door een extra matras op de grond te leggen van een éénpersoonscel waar reeds een stapelbed staat, voor een extra gedetineerde.

Tenslotte wensen we aangaande dit item algemeen toch aan te brengen dat niettegenstaande er versus de theoretische capaciteit van het PLC van 60 plaatsen nooit sprake is van overbezetting of overbevolking, er in het PLC bij de gedetineerden een algemeen erkend en vaak aangebracht, gevoel is van een compleet gebrek aan privacy.

Alles dient in collectiviteit te gebeuren: maaltijden, ontspanning, bezoek ... De gedetineerden hebben weinig of geen kans zich terug te trekken in een stille ruimte want die zijn er nauwelijks.

Het verblijven overdag in de eigen 'chambrette' is (begrijpelijk) om veiligheidsredenen niet toegestaan. Iedere gedetineerde verblijft na de arbeid steeds op de 'sectie' en in de TV-zalen, waar dus steeds tientallen gevangenen samen moeten zijn en de tijd doorbrengen. TV kijken, biljarten, gezelschapspelen, lezen, telefoneren, even op zichzelf zijn, ... Alles gebeurt in één grote ruimte: 'de sectie' met aanpalend twee grote TV zalen (rokers/ non rokers).

Dit gegeven: geen ruimte ter beschikking hebben om zich even terug te trekken, geeft op psychologisch vlak in de praktijk, zeker het effect en aanvoelen van overbevolking voor elke gedetineerde.

4. Het beklagrecht

Cijfers 2022:

- Aantal ingediende klachten/gedetineerde
 - 3
- Aantal genomen beslissingen
- Aantal klachtafstanden
 - 1
- Aantal kennelijk onontvankelijke klachten
 - 1
- Aantal klachten dat voor bemiddeling aan de CvT is doorverwezen
 - 0
- Aantal geslaagde/mislukte bemiddelingen
 - Niet van toepassing
- Aantal hoorzittingen van de KC
 - 1
- Aantal beslissingen door alleenzettelend rechter (zonder zitting)
 - 2
- Kwalitatieve analyse:
 - Gedurende het werkingsjaar 2023 werden er voor het PLC Ruislede in totaal 3 klachtendossiers geopend. (Ontvangst klachten: 8 februari, 26 juni en 29 juli).

Met betrekking tot deze dossiers, en na samenspraak met de verantwoordelijke CTRG-jurist, werden 2 van de 3 klachten opgevolgd en behandeld door de voorzitter, als alleenzetelend lid, en werd 1 dossier behandeld door de voltallige Klachtencommissie.

In 1 van de dossiers werd afstand gedaan van de klacht, in 2 van de dossiers werd de klacht ongegrond verklaard. Bij geen enkele van de dossiers werd een bemiddelingsprocedure opgestart. Bij geen enkele van de dossiers was een tussenkomst van de Beroepscommissie vereist.

Gemiddeld verliepen er 36 dagen tussen de ontvangst van de klacht en de beslissing terzake. Dit gemiddelde wordt vooral door 1 dossier (vakantieperiode CTRG) sterk naar boven getrokken. Gemiddeld verliepen er 6 dagen tussen het nemen van de eindbeslissing door de Klachtencommissie en de betekening ervan aan de betrokkenen.

Inhoudelijke toelichting ontvangen klachten:

Twee van de drie in 2023 ontvangen klachten werden beoordeeld als ontvankelijk maar ongegrond.

- 1 klacht werd gericht tegen een bijzondere veiligheidsmaatregel: Omwille van 4 opeenvolgende positieve urinetesten werd klager van het gewoon/open regime naar het observatie regime geplaatst. Vrij bewegen en werken kon en mocht, deelnemen aan extra-activiteiten niet. Na een vijfde nog slechts licht positieve test, werd de gedetineerde opnieuw in open regime geplaatst.
 - o De directie kan vrij beslissen in welk regime een gedetineerde wordt geplaatst, dit is niet nader geregeld in de wet (= discretionaire en geen gebonden bevoegdheid).
 - o De Klachtencommissie kan wel nog steeds de redelijkheid van een beslissing beoordelen.
 - o In dit dossier acht de KC de beslissing niet onredelijk. Rond positief testen van urinstalen gelden in Ruislede hieromtrent strikte regels, eigen aan het PLC-gevangenisstelsel, en deze worden ten aanzien van alle gedetineerden op dezelfde manier toegepast.
De klacht werd als ongegrond beoordeeld.

- 1 klacht betrof een beslissing tot nemen van een voorlopige maatregel, met name cachot plaatsing, naar aanleiding van een positieve test op EDDP. Hierdoor miste de gedetineerde zijn theoretisch rij-examen.
 - o Betrokkene werd bij aankomst in het PLC duidelijk geïnformeerd dat positieve urinecontroles zouden leiden tot stopzetting van zijn parcours in het PLC.
 - o Een eerste controle gaf aanleiding tot een duidelijk positieve test van druggebruik.
 - o PLC oordeelt dat bij een positieve test, en dus mogelijks het einde van het parcours bij PLC, er een verhoogde kans tot ontvluchting bestaat. Bovendien zijn, met name door het PLC- eigen specifieke 'gemeenschapsregime', op dat ogenblik orde en veiligheid in het gedrang.
 - o Nav een snelle (negatieve) screening in het labo werd de daaropvolgende dag de voorlopige maatregel onmiddellijk stopgezet.
 - o De klacht werd als ongegrond beoordeeld.

Eén van de drie klachten werd als onontvankelijk beoordeeld en betrof een 'klacht' gericht tegen het gegeven dat klager samen zou moeten slapen met iemand die positief testte op Covid. Klager deed op korte termijn afstand van zijn klacht.

“Graag had ik niet verdergegaan met de procedure... Alles is over en behandeld”. Deze beslissing werd kort erna nog eens bevestigd tijdens een gesprek met de toenmalige maandcommissaris.

5. De belangrijkste besluiten en aanbevelingen van de CvT voor het jaar 2022

5.1. De belangrijkste lokale problematieken die de CvT vaststelt in het PLC zijn:

1. Het PLC Ruislede kampt met infrastructurele tekortkomingen en verouderingen die veelal aanleiding geven tot grieven van gedetineerden. De detentie dient te worden georganiseerd in verouderde gebouwen. Het regime voor de gedetineerden tijdens hun verblijf in het PLC, verloopt bovendien permanent in groep, steeds op collectieve wijze met weinig of geen ruimte voor privacy van het individu.
2. Het PLC kampt met een personeelstekort in haar verschillende diensten, vaak omwille van de anciënniteit en overgedragen verlofdagen waar tijdens deze opname nog niet in vervanging kan worden voorzien. Evenzeer speelt het moeilijk kunnen aantrekken van medewerkers en het trage verloop van de centraal aangestuurde aanwervingsmethodiek, een rol. Het voorbije jaar was er een manifeste problematiek van personeelstekort in de griffie en de administratie, maar evenzeer blijft het ontbreken van een vaste huisarts in de inrichting, een probleem.
3. De CvT dient blijvend te werken aan het verwerven van erkenning van haar plaats en rol als actor in het PLC. Hierbij aansluitend is het duidelijk dat de geleverde inspanningen naar bekendmaking en naar contact name met personeel en gedetineerden, moeten worden gecontinueerd.
4. Daarnaast blijven volgende concrete items punten voor opvolging: het prijzenbeleid in de kantine, en daar tegenover het lage uurloon uitgekeerd aan de werkende gedetineerden, de organisatie van de arbeid tijdens detentie met de verschillende modaliteiten hierbij, en de medische ondersteuning in het algemeen en de gevoerde procedures inzake drugs- en alcohol testen in het bijzonder.

Op basis van deze vaststellingen, formuleert de CvT de volgende aanbevelingen:

1. Het idee om de compartimentering van de slaapzaal met chambrettes in de fasering van de realisatie van de nieuwbouw, naar voor te schuiven, moet maximaal worden behartigd. De compartimentering van de slaapzaal in een aantal gedeeltes waar maximaal een zestal gedetineerden zouden slapen, zou de kwaliteit van de nachtrust van de ganse groep gedetineerden enorm bevorderen.
2. De collectieve levenswijze van de gedetineerden weegt op hen en hun mentale gezondheid. Het is bijzonder aanbevelingswaardig om in de tussentijd naar de nieuwbouw, nu reeds in de bestaande gebouwen een aantal stille ruimtes te zoeken, in te richten en ter beschikking te stellen aan de gedetineerden, waar zij zich kunnen terugtrekken voor een hobby, voor studie, voor wat eigen tijd en rust, om gewoon even alleen en op zichzelf te zijn.
3. De CvT van PLC Ruislede brengt het probleem van het structurele personeelstekort mee onder de aandacht en vraagt DG EPI 6 rekening te houden met diversiteit, in o.a. leeftijd, bij het toekennen van mutaties en/of aanwervingen. In het federaal ambtenarenstatuut gaan mutaties voor op nieuwe aanwervingen.

⁶ DG EPI: Directoraat-generaal Penitentiaire Inrichtingen

Mede hierdoor heeft het PLC Ruselede vooral penitentiare ambtenaren met veel anciënniteit en heel wat overgedragen verlofdagen en meer afwezigheden. Er zou moeten nagedacht worden hoe deze vicieuze cirkel kan doorbroken worden. Verder is er het belangrijke probleem van het ontbreken van een huisarts, waarvan het CvT hoopt dat er dit jaar een doorbraak komt.

4. De CvT hoopt op een vlotte samenwerking met directie, personeel en diensten om het objectief om blijvend een duidelijke eigen en erkende plaats te verwerven, bij de initiatieven die worden genomen om dit te bereiken. Hierbij wil de CvT uiteraard ook haar eigen rol, wijze van functioneren en contactnemen, kritisch onder de loep nemen.
5. De CvT onderkent het bijzondere belang van arbeid tijdens de detentie, voor het welzijn en de voorbereiding op re-integratie in de samenleving van de gedetineerden. Daartoe beveelt de CvT aan om het aanbod van arbeid, in hoeveelheid en naar diversiteit, zodanig te maximaliseren dat eenieder van de gedetineerden dagelijks aan de slag is en kan zijn. Op deze wijze zou kunnen worden bekomen dat overdag de tijd doorbrengen met roken en tv kijken, of met niets doen en wat lummelen in TV-zalen of op de sectie, wordt herleid tot een absoluut minimum. Omtrent het organiseren van arbeid tijdens detentie, is het bovendien aanbevelenswaardig om strikter toe te zien op het effectief dragen van de persoonlijke beschermingsmiddelen vooral in de werkplaats paletten en hieromtrent de bestaande cultuur van enige permissiviteit om te buigen naar een cultuur waarbij beschermingsmiddelen in alle omstandigheden spontaan en steeds worden gedragen.
6. Inzake voeding heerst algemene tevredenheid, behalve op het punt van het aanbod van fruit. Hieromtrent formuleert de CvT de aanbeveling om de frequentie minstens te verdubbelen naar zeker twee stukken fruit per week. Er wordt verwezen naar de aangeplante boomgaard om op termijn het euvel op te lossen, maar de CvT bepleit niet af te wachten, maar nu reeds een creatieve aanpak te ontwikkelen om het budgettaire aspect inzake het aanbieden van fruit, op te lossen. Kan contact worden belegd met fruitproducenten in de streek, REO-veiling, ... om fruit te bekomen?
7. In het PLC wordt terecht een strikt beleid uitgeoefend tav drug- en middelengebruik, en wordt frequent getest. De CVT is van oordeel dat gezien de ernstige consequentie die effectief gebruik met zich meebrengt: namelijk mutatie naar een andere PI in gesloten regime, op een of andere manier de mogelijkheid tot tegensprekelijkheid via hertesting zou moeten kunnen worden gerealiseerd. Hierbij zou het opportuun zijn een duidelijke procedure uit te werken met de eventuele onmiddellijke afname van een tweede test op hetzelfde staal.
8. Wat betreft het gedetineerdenoverleg beveelt het CvT aan om meer oog te hebben voor de frequentie waarmee dit plaatsvindt. Vorig jaar werd dit maar tweemaal georganiseerd. Dit is onacceptabel voor een event dat eigenlijk ieder kwartaal plaats zou moeten vinden.

6. Belangrijkste uitdagingen van de CvT en belangrijkste werkdomeinen voor het jaar 2023

De volgende actiepunten worden door de CvT van Ruislede naar voor geschoven om verder op te volgen en uit te voeren in 2023:

1. Het opnieuw organiseren van een infosessie voor de groep gedetineerden omtrent de werking van de CvT in het algemeen, met specifieke aandacht voor de werking van de KC opdat het onderscheid tussen CvT en KC voor de gedetineerden duidelijker wordt, met eveneens verduidelijking omtrent de te hanteren formulieren: formulier grief/klachten formulier. Verder wenst de CvT eveneens in 2023 een infosessie voor de penitentiair beampten te organiseren om de werking van de CvT en de KC aan hen voor te stellen en toe te lichten.
2. Tijdens het jaar 2023 wenst de CvT inzicht te krijgen in de werking en uitvoeringsmodaliteiten van het steunfonds in het PLC. Vanuit dit verworven inzicht wenst de CvT dan concrete suggesties te doen naar de directie inzake prijsbepaling en modaliteiten van toekenning sociale steun vanuit dit fonds.
3. De CvT wenst met de nieuwe directie een open en constructieve samenwerking te ontwikkelen. Daartoe wordt een systematische samenspraak met de directie voorzien en een regelmatige aanwezigheid van de directie op de maandvergadering georganiseerd. Verder wil de CvT het beleid verzetten om kennis te maken en relaties aan te gaan met de verschillende diensten en projecten van het PLC Ruislede (artsen, Vlaamse Gemeenschap, B-Leave, Landbouwcentrum, ...) met het oog op het uitwisselen van informatie, het inhoudelijk beter leren kennen van de betrokken diensten en van elkaar, binnen de gevangenispraxis.
4. De CvT wenst in het jaar 2023 tot een vervollediging te komen in haar samenstelling te komen, zowel naar aantal leden als naar functies, en dit in de CvT en in de KC. Na de rekrutering wordt het noodzakelijk geacht, te blijven werken aan een goede introductie, het coachen van en het voorbereiden van nieuwe en reeds functionerende leden van de commissie tav het engagement dat men als CvT lid opneemt. De CvT wenst de expertise van de commissieleden te verhogen, vanuit de vastgestelde behoefte aan meer opleiding, met onder meer initiatie tav het justitieel proces.